

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет/інститут Педагогічний

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПЕДАГОГІКА СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ**

Освітня програма «Дошкільна освіта»

першого (бакалаврського) рівня

за спеціальністю 012 Дошкільна освіта

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 29 серпня 2023р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Педагогіка сімейного виховання
Викладач (-і)	Доктор педагогічних наук, професор Борин Галина Василівна
Контактний телефон викладача	+ 380673437860
Е-mail викладача	boryngv@ukr.net
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є розвиток у здобувачів освіти професійного інтересу до питань та проблем виховання дитини віку в сім'ї, усвідомлення важливості та необхідності для формування особистості дитини повноцінної родини, вивчення психолого-педагогічних основ сімейного виховання, тенденцій виховання дитини у сім'ї, місця та ролі сімейного вихователя у виховному полі сім'ї та формування вмінь організовувати освітньо-виховну діяльність з дитиною на основі особистісно-орієнтованої моделі взаємодії з нею.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни є концентрування уваги майбутніх вихователів дошкільних закладів освіти на піднесенні культу родини, зокрема Батька й Матері на засадах національних і загальнолюдських морально-духовних цінностей; розбудити у них відповідальність перед собою й суспільством за виховання дітей; підвищити у них інтерес до педагогіки як науки про виховання; допомогти оволодіти знаннями про цілі, засоби, методи виховання в системі всебічного гармонійного розвитку особистості дитини.</p> <p><u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є озброєння майбутніх вихователів основними знаннями про шлюб і сім'ю; системне висвітлення основ родинних взаємовідносин (соціально-правових, анатомо-фізіологічних, морально-етичних, соціально-психологічних, господарсько-економічних, естетичних, педагогічних); прищеплення майбутнім вихователям ЗДО знань з психології сім'ї, родинного виховання, підготовки молоді до сімейного життя.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Загальні компетентності:</p> <p>КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p>	

Фахові компетентності:

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

Програмні результати навчання:

ПР-05. Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.

ПР-12. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

ПР-13. Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.

ПР-16. Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.

ПР-17. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.

Інформатичні: орієнтуватися в інформаційному освітньому просторі, оперувати інформаційними даними використовуючи цифрові технології відповідно до потреб ринку праці та в професійній діяльності.

Інноваційні: упроваджувати сучасні цифрові технології в освітнє середовище.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	18
семінарські заняття / практичні / лабораторні	22
самостійна робота	50

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
5	012 Дошкільна освіта	4	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Предмет, завдання і методи педагогіки сімейного виховання.	2	2	5
Тема 2. Завдання та зміст сімейного виховання	2	2	5

Тема 3. Родинно-сімейне виховання у процесі соціалізації особистості	2	2	-
Тема 4. Проблеми сімейного виховання у спадщині класиків педагогічної думки	2	2	5
Тема 5. Характеристики сім'ї як соціального інституту формування особистості, тенденції її розвитку.	2	2	5
Тема 6. Стратегія сучасного сімейного виховання.	2	2	4
Тема 7-8. Домашні конфлікти: механізми та профілактика	4	4	10
Тема 9. Пренатальна педагогіка як основа сімейної педагогіки	2	2	5
Тема 10. Роль сімейного вихователя в підвищенні педагогічної культури батьків.		2	5
Тема 11. Моделі виховного процесу для батьків та їх порівняльна характеристика.		2	5
ЗАГ.:	18	22	50
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	З урахуванням Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти в університеті https://nmv.pnu.edu.ua/wp Вид контролю – екзамен. Максимальна оцінка – 100 балів (оцінки за практичні заняття - 50 балів, включають контрольну роботу - 20 балів, творчі роботи – 20 балів, самостійну роботу - 10 балів). Екзамен 50 балів.		
Вимоги до письмових робіт	Проект з теми за вибором – оцінюється самостійність виконання, аналіз та міркування. Здобувачі ВО виконують контрольну роботу у формі тестування, яке розміщене на сайті дистанційного навчання https://d-learn.pnu.edu.ua (для денної – на занятті, для заочної – за 10 днів допочатку сесії)		
Семінарські заняття	Робота на кожному практичному занятті складається з підготовки питань, запропонованих у плані заняття, та виконання завдань, запропонованих для самостійної роботи. За умови успішно виконаного завдання в повному обсязі за одне заняття здобувач отримує макс. 5 б.		
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань, пройдене тестування.		
Підсумковий контроль	Форма контролю - екзамен форма задачі - комбінована		
7. Політика навчальної дисципліни			
Письмові роботи: виконуються з використання цифрових технологій та з посиланнями на джерела (з урахуванням вимог до виду роботи) Академічна доброчесність: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція). https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/			
Відвідування занять Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове Пропущені заняття здобувач відпрацьовує, індивідуально виконуючи передбачену у плані лекційного чи практичного заняття роботу. Для цього використовуються:			

- усне опитування;
- перевірка письмових завдань;
- заслуховування і перегляд відео презентацій;
- перевірка виконаної, передбаченої програмою курсу самостійної роботи (рекомендаційних плакатів, лепбуків, проєктів тощо).

Неформальна освіта: Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора No 672 від 24.11.2022 р.)
<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Борин Г.В. Підготовка майбутніх педагогів до реалізації художньо-конструктивної складової мистецько-творчої компетентності дітей дошкільного віку у процесі співпраці з батьками вихованців. Theoretical foundations of pedagogy and education: collective monograph / Hritchenko T., Loiuk O., etc. International Science Group. Boston : Primedia eLaunch, 2021. С. 205–227. <https://isg-konf.com/uk/theoretical-foundations-of-pedagogy-and-education-ua/>
2. Борин Г. В. Художньо-естетичний розвиток дітей: напрями удосконалення підготовки майбутніх педагогів до взаємодії з сім'ями вихованців. *Освітній простір України* : науковий журнал. 2018. Вип. 12. С. 56-62. <https://doi.org/10.15330/esu.12.56-61>
3. Замашкіна О. Д. Педагогіка сімейного виховання. Ізмаїл, 2016. 400 с.
4. Калуська, Л. В. Здоров'я дитини в садку і в родині [Текст] / для методистів та вихователів дошкільних закладів. Харків : Ранок-НТ, 2015. 96 с. – 5,0074.100.5 К 17 кільк.прим.: 1 (Педагог. – 1)
5. Максимович О. Сучасна сім'я: проблеми виховання дітей [Текст] : монографія / О. Максимович. Івано-Франківськ, 2017. 199 с.
6. Організація роботи з батьками / Упорядн. Л.О. Юзефік, Н.М. Купина. Тернопіль: Астон, 2020. 168 с.
7. Осадча О. Створення інноваційного освітнього середовища в роботі з батьківською громадою .Педагогічна майстерня. 2018. № 2. С. 19-22.
8. Сімейна педагогіка : навчально-методичний посібник. Вид. 2-е, доп., перероб. / уклад. Н. Дудник, В. Кривда. Умань, 2021. 148 с.
9. Сухарева Л. С. Піклуємось разом. Робота з батьками дошкільників. Харків, 2018. 126 с.
10. Формування навичок усвідомленого батьківства та ранній розвиток дитини: Методичні матеріали для тренера / Упоряд: І. Братусь та інші; Під заг. ред. Г.М. Лактіонової. К.: Науковий світ, 2018. 51 с.

Викладач:

Доктор педагогічних наук, професор

Галина Василівна БОРИН